

Leader Pohjoisin Lappi ry Jäsenkirje 2026

KUTSU VUOSIKOKOUKSEEN

Tervetuloa Leader Pohjoisin Lappi ry:n vuosikokoukseen Tankavaaran Kultamuseon auditorioon (Tankavaarantie 11C, 99695 Tankavaara) keskiviikkona 27.5.2026 klo 18:00 alkaen.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntömääräiset asiat.

Sitovat ilmoittautumiset kahvitarjoilujen järjestämiseksi [tästä](#) linkistä.

Vuosikokouksessa valitaan uusi yhdistyksen hallitus.

Vuosikokouksen asialista

- 1 § Kokouksen avaus
- 2 § Valitaan kokoukselle puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja ääntenlaskijaa
- 3 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 4 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 5 § Hallituksen valintaan liittyvät periaatteet
- 6 § Kuntien esitys kuntaedustajiksi
- 7 § Hallituksen jäsenten valinta
- 8 § Esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajan lausunto v. 2025 sekä päätetään tilien hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä
- 9 § Varsinaisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinta v. 2026
- 10 § Jäsen- ja liittymismaksujen periminen v. 2026
- 11 § Toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvion hyväksyminen v. 2026
- 12 § Hallituksen jäsenten kokouspalkkioista, tilintarkastajan palkkiosta sekä matkakorvauksista päättäminen v. 2026
- 13 § Muut asiat
- 14 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtajan tervehdys

Hallituksen toinen toimintavuosi aloiteltiin Seipäjärvellä pidetyn yleisen kokouksen jälkeen. Toisen toimintavuoden hallitustyöskentely on ollut jouhevaa, sillä toimintoihin on tullut rutiinimaisuuttakin. Nyt kaksivuotinen hallitustyöskentely on tullut päätökseen ja on aika valita uusi hallitus. Kannustan mukaan hallitustyöskentelyyn, jossa pääsee kehittämään omaa aluetta eturivin paikalta. Kannustimena hallitustyöskentelyä miettiessäsi, pohdi vastausta kysymykseen: kuka sitten, jos en minä? Olet oman seutusi asiantuntija: asukkaana tiedät miten aluetta olisi hyvä kehittää ja yrittäjänä tunnet alueesi yrityskentän.

Koen, että nämä kuluneet kaksi vuotta ovat menneet hujahduksessa. Kaksivuotisen kauden ansiosta hallitustyöskentely on ollut helpompaa, koska työskentely on pitkäjänteisempää. Vaikka päätökset eivät ole aina menneet yhdellä nuijankopautuksella, on näissäkin tapauksissa usein saatu hiottu timanttinen hanke rahoitettavaksi myöhemmässä vaiheessa. Tärkeintä päätöksenteossa on, että hallitus ei ole vain pelkkä kumileimasin, vaan asioista keskustellaan monipuolisesti.

Päätöksiä tehtiin niin yleishyödyllisistä kuin yritysten rahoituksista. Sen lisäksi Leader Pohjoisin Lappi on hallinnoinut omia mielenkiintoisia aluetta tukevia hankkeita. Näihin suosittelen tutustumaan Leaderin kotisivuilla.

Nykyinen ohjelmakausi tulee päätökseen 2027 ja tulevaisuuteen synkkää varjoa luovat uuden ohjelmakauden valmistelu ja EU:n rahoituspäätökset. Onkin tärkeää, että olemme aktiivisia puolustamaan myös pieniä ja syrjäisiä seutuja. Tämä on huoltovarmuudenkin kannalta tärkeää. Kukas sen parhaiten tietää, kun paikalliset asukkaat!

Leaderin hallituksessa olen nyt toiminut yhtä jaksoisesti 6 vuotta, joten aika sanoa ISO KIITOS! Kiitos hallituksen jäsenille, joiden kanssa olen saanut tehdä päätöksiä ja kiitos LPL:n henkilöstölle, jotka ovat päätökset meille valmistelleet ja tuoneet päätettäviksi! He ovat LPL:n tuki ja turva. Näistä hallitustyöskentelyn parissa vietetyistä vuosista jää paljon muistoja ja oppeja kokemusten reppuun, jonka kanssa on hyvä suunnata kohti tulevaa.

Pidetään syrjäseuduistamme, Lapista ja etenkin Leader Pohjoisimman Lapin alueesta huolta!

Kaikkea hyvää jatkoon toivottaa,

Hanne Suokanerva
Hallituksen puheenjohtaja

Toiminnanjohtajan tervehdys

Vuosi 2025 oli erittäin toiminnantäyteinen. Oman tuotannon hankkeista käynnissä oli vesistökuunnostuksiin keskittyvä Puhto-hanke ja kulttuuriympäristöihin ja aineettomaan kulttuuriperintöön pohjautuva POPO-hanke. Alkuvuodesta päättyneen nuorten yrittäjyyssteemaisen YTY-hankkeen päättyessä jätettiin hankehakemus kestävän yritystoiminnan teemalla EAKR-hakuun ja alettiin kehittää hankeideoita juurimatkailuun liittyen haettavaksi Interreg Aurorasta. Juurimatkailu -hankkeen idea täydentyi kumppaneiden kanssa hiljalleen loppuvuotta kohti, mutta hakemus jätettiin vasta helmikuussa 2026. Loppuvuodesta valmisteltiin myös hakemukset Vastuulliset vierailijat -hankkeeseen ja Yhdessä pyydetty ja porukalla viljelty -hankkeeseen.

Kalaleaderin puolella päätettiin panostaa lappilaisen kalan korkean laadun ja saatavuuden näkyväksi tekemiseen, näissä merkeissä loppuvuodesta käynnistettiin LaatuKalaa Lapista -hankkeen hakemusvalmistelut. Runsaan oman hanketuotannon ohella Leader-hallitus käsitteli toimintavuoden aikana yhteensä 93 yleishyödyllistä ja yrityshankkehakemusta, joista 62 sai myönteisen Elinvoimakeskusten viranomaispäätöksen.

Myös vuosi 2026 on alkanut vireästi, uusiin hankkeisiin on rekrytty työntekijöitä ja lisäksi

strategian toteutumista on edistetty teema- ja ideahakuja järjestämällä. Tähän vuoteen liittyy vahvasti myös Leader-toiminnan juhluvuosi, jolloin myös Leader Pohjoisin Lappi täyttää 30 vuotta. Juhlia vietetään loppuvuodesta Sodankylässä. Vuosikokouksen Leader-yhdistys järjestää toukokuun lopulla Tankavaarassa ja vuosikokouksessa yhdistyksen hallitus uudistuu. Kuntien edustamaan ja nimeämään hallituksen kolmikantaan tulee tällä kerralla edustajat Inarista, Sodankylästä, Pelkosenniemeltä ja Savukoskelta. Yhdistyskolmikantaan odotamme saavamme ehdokkaita Pelkosenniemeltä, Sallasta, Utsjoelta ja Kemijärveltä. Yksityiskolmikantaan ovat vuorossa alkavalle kaudelle Sallaa, Utsjokea, Kemijärveä ja Savukoskea edustavat yksityishenkilöt tai mikroyritysten edustajat.

Alkava kaksivuotinen hallituskausi on erityisen mielenkiintoinen, sillä vuoden 2027 päättyessä päättyy myös kuluva ohjelmakausi ja uuden kauden valmistelua aletaan käynnistellä jo hyvissä ajoin ennakkoon. Hallituksella on valmisteluissa ja uuden kauden strategian painotuksissa erityisen suuri rooli, jolla varmistetaan koko alueen äänen kuuluminen ja kehittämistarpeiden huomioiminen strategiaprozessissa. Tästä syystä hallitukseen kannattaa hakeutua nyt erityisen hyvällä syyllä, sillä aktiivisella työllä voi saada aikaan vaikutuksia koko seuraavalle ohjelmakaudelle. Ilmoittaudu ehdokkaaksi edustamaan joko yhdistys- tai yksityiskolmikantaa osoitteeseen hanketuet@pohjoisinlappi.fi.

Miten hallitustyöskentelyyn pääsee mukaan?

Leader-hallitustyöskentely on erinomainen tilaisuus päästä vaikuttamaan paikalliseen maaseudun kehittämiseen. Hallitus päättää alueella rahoitettavista yleishyödyllisistä kehittämishankkeista ja yritystuista, sekä yhdistyksen toiminnan suunnittelusta ja resursoinnista. Hallituksen jäsenet tuovat Leader-työhön oman alueensa ja alansa asiantuntijuutta ja verkostoja.

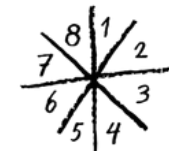
Hallitus kokoontuu 7-9 kertaa vuodesta. Hallitustyöskentelyä tehdään pääsääntöisesti etäyhteyksien voimin pitkien välimatkojen vuoksi, mutta mahtuu mukaan vuoden aikana onneksi myös muutamia läsnäolokokouksiakin.

Mikäli olet kiinnostunut hallitustyöskentelystä, voit lukea lisää täältä www.pohjoisinlappi.fi/ajankohtaista. Uusi hallitus yhdistykselle valitaan keväällä 2026

Kehittävin kevätterveisin,
Johanna Mikkola

Kahdeksan vuodenajan koti 2023 – 2027 –strategia: Leader-rahoitus kylille, yhteisöille ja yrityksille

Toiminta-alueellamme on seitsemän kuntaa kahdessa seutukunnassa, lähes sata kylää ja kymmeniä kulttuuritaustoja. Kahdeksan vuodenajan koti –strategia ohjaa yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä Pohjois- ja Itä-Lapissa CAP-ohjelmakaudella 2023–27.

Strategiaan sisältyy kolme kehittämisen painopistettä – Kahdeksan vuodenajan kylä, Juureva pohjoinen kulttuuri ja Pohjoiset elinkeinot. Näitä kehittämällä on tarkoitus vahvistaa asuinympäristön veto- ja pitovoimaa sekä paikallisidentiteettiä ja lisätä asukkaiden hyvinvointia.

Kahdeksan vuodenajan koti 2023–2027 –strategian tavoitteena on, että Itä- ja Pohjois-Lapin alue vahvistuisi pohjoisella viisaudella, juurevalla kulttuurilla ja vahvoilla yhteisöillä. Tämä tarkoittaa mm. perinnetiedon taltioimista ja hyödyntämistä sopeutumiseen, tiedon siirtoa nuoremmalle polvelle, kulttuurimaisemien hoitoa sekä lasten ja nuorten viihtyvyyden ja osallisuuden lisäämistä.

Leader-rahoitus on tarkoitettu paikallisista tarpeista nousevien hankkeiden rahoittamiseen. Hankkeet, joissa hyödynsaajina ovat paikalliset asukkaat, korostuu osallisuus niin hankkeen suunnitteluvaiheessa kuin toteutuksessa. Leader-hankkeissa ominaista on ihmisten sitoutuminen, joka näkyy usein hankkeelle tehtävänä talkootyönä.

**Strategian tiivistelmän
löydät täältä!**

Kehittämishankkeet ovat tällä kaudella yhteistyöhankkeita. Tämän tarkoittaa, että maaseudun kehittämiseen tavoitellaan uusia toimijoita ja resursseja pyritään hyödyntämään yli sektorirajojen.

Investointitukea on saatavilla asukkaiden viihtyvyyttä ja alueen elinvoimaisuutta lisääviin kone- ja laitehankintojen sekä rakentamiseen ja kunnostamiseen. Tuki on 65 % ja yksityisen rahoitusosuuden voi kattaa talkootyöllä. Mikäli hanke liittyy mm. turvallisuuteen ja varautumiseen, aidosti nuorisolähtöisiin hankkeisiin tai ilmasto- ja ympäristötoimiin, voi tuki olla jopa 75 %. Yleishyödyllisissä investointihankkeissa on käytössä ns. pienhankemalli kustannusarvioltaan enintään 8 000 € hankkeisiin, joissa hakuprosessia on helpotettu.

Leader-yritystuet on suunnattu erityisesti alkavien ja enintään 5 htv työllistävien yritysten tukemiseen. Tuettavat toimialat on esitelty strategiassa. Alkava tai toimintaansa kehittävä yritys voi hakea 40 % investointituen kone-, laite-, ja rakentamisinvestointeihin. Myös asiantuntijuuden hyödyntämiseen yrityksen kehittämisessä ja yritystoiminnan käynnistämiseen, on saatavilla monenlaisia avustuksia.

Kahdeksan vuodenajan kylä

Yhteisölliset ja vetovoimaiset kylät ovat turvallisia paikkoja elää kaikenikäisille. Ne kehittyvät muuttuvassa ympäristössä hyödyntämällä vuodenvaihtoon liittyvää osaamista, kekseliäisyyttä ja uutta tietoa.

Juureva pohjoinen kulttuuri

Yhteinen tekeminen ja tapahtumat lisäävät asukkaiden hyvinvointia. Kulttuuri elää arjessa, on saavutettavaa, ja perinteet siirtyvät sukupolvelta toiselle. Luonnon monimuotoisuus ja kestävä ratkaisut näkyvät hoidettuina kulttuuriympäristöinä.

Pohjoiset elinkeinot

Luontoon, luovuuteen ja paikallisuuteen pohjautuvat elinkeinot voimistuvat verkostoilla ja kestäville ratkaisuille. Nuoret yrittäjät ja innovatiivisuus takaavat jatkuvuuden.

Katsaus rahoitusvuoteen

2025

Rahoitusta yritystoiminnan kehittämiseen, kylien sujuvaan arkeen ja kulttuuriperinnön vahvistamiseen

Lukuisia Leader-rahoitteisia hankkeita toteutettiin aktiivi-esti koko toiminta-alueella ja uusia rahoituksia myönnettiin yli 60 hankkeelle. Hankehakemuksia käsiteltiin kaikkiaan 93, joista valtaosa eteni rahoitukseen myönteisenä. Lapin ELY-keskus teki lopullisen päätöksen 68 hankkeesta vuoden 2025 aikana.

Rahoitus jakautui tasapainoisesti eri painopisteiden kesken, yrityspainopiste jäi hiukan tavoitteen ta. Lähes puolet (49 %) kohdistui Kahdeksan vuoden ajan kylät -teemaan, kun taas Juureva pohjoinen kulttuuri sai 23 % ja Pohjoiset elinkeinot 28 % kokonaispotista.

Yritystoimintaan kasvua erityisesti matkailussa

Yrityshankkeita käsiteltiin yhteensä 45. Näistä osa liittyi investointeihin, mutta suuri joukko keskittyi uusien yritysten toiminnan kehittämiseen, käynnistämiseen ja omistajanvaihdoksiin. Erityisesti matkailuala korostui tuettavana toimialana. Vuodelle 2026 valmisteltiin Kestävä pohjoinen yrittäjyys (KÄPY) -hanke, joka aktivoi yrityksiä kestävyysteemaan ja sparraa kehittämistoimissa. Sparrausta kohdennetaan monipuolisesti eri toimialoille, koska elävä ja monialainen toiminta-alue tarvitsee monenlaisia tekijöitä ja palveluita.

Turvallisemmat ja viihtyisämmät kylät

Kylien kehittämisessä panostettiin ennen kaikkea turvallisuuteen ja arjen sujuvuuteen. Nuorten viihtyvyyttä lisättiin esimerkiksi Kemijärven jäähallin kaukalon uudistuksella ja Sallaan hankitulla ammunta- ja simulointilaitteella, joka sai nopeasti suuren suosion.

Kylien turvallisuutta ja varautumista parannettiin useissa hankkeissa. Tukea myönnettiin Kellosoelan vesiosuuskunnalle varavoimakoneen hankintaan, Savukosken kylien sydäniskurihankintoihin sekä Inarin kylien turvallisuusinvestointeihin. Kemijärven kaupungille myönnettiin rahoitus Turvaa ja valmiutta Kemijärvelle! -hankkeeseen, jossa vahvistetaan kylätason varautumista ja turvallisuutta monipuolisesti ja huomioidaan erityisesti ikääntyvä väestö.

Myös yhteiset tilat ja arjen infrastruktuuri saivat uutta elämää. Savukoskelle valmistui Leader-rahoituksella pitkään toivottu matonpesupaikka ja Kairalan kylään talkoitiin liikuntamahdollisuuksia parantavat kuntoportaat. Saatiinpa rahoitettavaksi uusi kyläkotakin Savukosken Martin kylälle. Vastaavasti Sodankylän Unarissa ja Kemijärven Kostamon kylässä jatkettiin kylätalojen kunnostusta Leader-rahoituksen turvin.

Erityisen kekseliäs avaus nähtiin Madetkoskella, jossa kyläyhdistys tarttui ohikulkuliikenteen aiheuttamaan tarpeeseen ja kehitti ratkaisun yleisen siisteyden ylläpitämiseksi rakentamalla es-

teettömän ja matkailupaineen huomioivan käymäläratkaisun, Madetkosken hotelli helpotuksen.

Elinvoimaa Juurevasta kulttuurista

Perinnetiedon keräämiseen, säilyttämiseen ja siirtämiseen liittyen rahoitettiin useita hankkeita, kuten Sodankylän kotiseutuarkiston esiselvitys, Juujärven kulttuuriperintö talteen -hanke sekä Pelekosenniementä karanneet – siirtolaisuuden jäljet ja tarinat -hanke. Inarin kunnalle myönnettiin rahoitus hankkeeseen, joka monipuolistaa kylätahtumia pohjaten ne Kahdeksan vuoden ajan kiertoon ja kylien perinteisiin. Lapin taiteilijaseura puolestaan toteuttaa Taide tallentaa Lapin kylissä -hanketta, joka edistää muun muassa residenssi-toimintaa kylissä.

Tutustu Leaderin rahoittamiin hankkeisiin tarkemmin Maaseutuverkoston Hankerekisterissä! Hyödyllistä tietoa maaseudun kehittämistyöhön löydät myös yhdistyksen Materiaalipankista.

Pohjoisin Lappi

Euroopan unionin osarahoittama

YhdistysLeader-avustus

Leader Pohjoisin Lappi ry on toiminut 30-vuotta Utsjoen, Inarin, Sodankylän, Savukosken, Sallan, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueilla rahoittamalla ja toteuttamalla maaseudun elinvoimaa ja viihtyvyyttä lisääviä hankkeita. Juhlavuoden kunniaksi yhdistys myöntää pienille yhdistyksille ja järjestöille avustuksia kannustamaan maaseudun kehittämistyöhön.

Mihin avustusta voi hakea ja miten sitä haetaan?

Avustus on suunnattu kylissä toimiville yhdistyksille, seuroille ja järjestöille, jotka toiminnallaan edistävät alueen yleistä elinvoimaa. Avustukset on suunnattu kolmeen eri teemaan. Avustusta haetaan täyttämällä sähköinen lomake Leader Pohjoisin Lappi ry:n sivuilla. Lomakkeelle lisätään kysymysten mukaisesti tiedot tuen kohteesta sekä hakijasta yhteyshenkilöineen. Avustukset käsitellään valintajaksoittain:

- Nuorten työllistäminen 15.4.-15.5.2026
- Kyläympäristöt kuntoon 16.5.-15.6.2026
- Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kylässä 1.8.-31.8.2026

Kuka avustusta voi hakea?

Avustusta voi hakea rekisteröitynyt yhdistys, joka toimii Leader Pohjoisin Lappi ry:n alueella (Utsjoki, Inari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla, Kemijärvi). Hakijayhdistyksen toiminnan tulee olla vakiintunutta ja yhdistyksellä tulee olla toimivaltainen hallitus sekä yhdistyksen päätös avustuksen hakemisesta.

Hakijataho voi olla kyläyhdistys tai muu kylässä toimiva yhdistys, jonka toiminta on yleishyödyllistä. Yhdistyksen toiminnan pitää olla lähtökohtaisesti avointa kaikille kyläläisille.

Minkä verran avustusta voi saada?

Avustusta voi hakea 200–1500 €. Se haetaan todellisten kulujen mukaisesti ja maksetaan todellisten kulujen perusteella tositteita vastaan. Avustuksesta saa 50 % ennakon, ja loppuosa maksetaan todenteita sekä lyhyttä raporttia vastaan.

Avustus on aina harkinnanvarainen. Saatua rahaa tulee käyttää siihen tarkoitukseen, mitä varten se on haettu. Kustannukset voivat olla kokonaisuudessaan yli avustuksen. Tällöin hakemuksessa tulee eritellä myös kokonaiskustannukset ja kertoa, kuinka loppuosa rahoitetaan. Pääallekkäistä rahoitusta ei myönnetä.

Mihin ei saa avustusta?

Avustusta ei myönnetä toimintaan, jonka tavoitteena on yhdistyksen varainhankinta. Yhdistyksen tavanomaiset menot (prh-maksut, nettisivut yms.) eivät ole hyväksyttäviä. Avustusta ei myöskään saa kylän kokoontumispaikan remontointiin tai ylläpitokustannuksiin. Elintarvikkeisiin tai kulutustuotteisiin (esim. pahviastiat tai paristot) ei myönnetä avustusta.

Avustusta ei saa kunnan palveluihin kuuluvaan toimintaan, eikä toimintaan, johon on saatavilla muuta avustusta. Ehdot ovat yhtenevät koko toiminta-alueella ja ottavat huomioon jokaisen kunnan myöntämät avustukset.

Mikäli haettava avustus on mahdollista rahoittaa Leaderin kautta pienhankkeena, on se ensisijainen kanava. Henkilöstö ohjaa näissä tapauksissa hakemaan hanketta.

Pohjoisin Lappi

Euroopan unionin
osarahoittama

YhdistysLeader-avustus: teemat

Nuorten työllistäminen

Nuorten työllistämisen avustuksen tavoitteena on saada nuorille töitä omalta kotipaikkakunnaltaan. Tehtävien tulee liittyä toimintaan, joka poikkeaa yhdistyksen tavanomaisista tehtävistä ja joiden hyöty kohdistuu yleishyödylliseen ja yleistä viihtyvyyttä lisäävään toimintaan. Tehtävien tulee olla nuorelle soveltuvia iän ja osaamisen perusteella. Hakijatahon on varattava riittävästi resurssia työn ohjaamiseen. Nuorelle on tarjottava töitä vähintään 30 tuntia/vko. Palkattavan nuoren tulee olla 14–25-vuotias. Alle 18-vuotiaan kohdalla tulee huomioida alaikäisiä työntekijöitä koskeva lainsäädäntö.

Yhdistys voi hakea avustusta nuoren työllistämiseen liittyviin palkka-, palkkio- ja työnantajan sivukuluihin sekä muihin työn suorittamiseen liittyviin kustannuksiin. Palkan tulee olla joko soveltuvan TES:in mukainen vähintään vähimmäispalkka tai tavanomainen ja kohtuullinen palkka. Mikäli nuori saa muuta työllistymisen tukea (esim. kunnan kesätyöseteli), vähennetään saatu muu avustus koko-naistukisummasta.

Myönnettävä tuki on 500–1 500 €. Yhdistys voi rahoittaa palkkausta lisäksi myös omin varoin. Nuorten työllistämisen avustusta myönnetään vain sivukyliin. Myös matkailukeskuksien alue (Pyhä-Luosto, Sallatunturi ja Saariselkä) on rajattu avustuksen ulkopuolelle.

Kyläympäristöt kuntoon

Toiminta-alueemme kylät ovat kulttuurihistoriallisia helmiä, joiden hoito ja ylläpito vaatii innostusta ja talkootyötä. Ympäristön- ja maisemanhoidon avustuksen tavoitteena on mahdollistaa erilaiset luonnon monimuotoisuutta, ympäristönhoitoa ja pieniä ilmasto- ja ympäristötekoja edistävien hoitotöiden toteutus kylissä. Avustusta voi saada myös kylän maisemallisesti merkittävällä paikalla sijaitsevien kulttuurihistoriallisten rakennusten piiriin korjaus- ja huoltotöihin.

Avustusta voi käyttää mm. laite-, tarvike- ja välinehankintoihin, erilaisiin asiantuntijan laatimiin kartoituksiin tai suunnitelmiin, talkootyön ohjaukseen liittyviin palkka- ja ostopalvelukuluihin, omavaraisuutta tukevien suunnitelmien tekemiseen, tai vaikka kesälampaiden vuokrauskustannuksiin (ei eläinten ostoon).

Myönnettävä tuki on 200–1 500 €. Tukea ei myönnetä matkailukeskuksien alueelle (Pyhä-Luosto, Sallatunturi ja Saariselkä).

Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kylässä

Koko kylän kehittäminen on kiinni kylän yhteisöllisyydestä, talkooinnosta ja yhdessä tekemisen meiningistä! Leader haluaa tukea kyläläisten yhdessä tekemistä, oli kyseessä sitten yhteinen harrastus tai jo kylässä syntyneen kehittämisedean työstö. Avustusta voi hakea uusiin harrastuskokeluihin, joiden tavoitteena on lisätä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Avustuksella voidaan hankkia ohjausta, lyhyt intensiivikurssi tai tarvittavaa välineistöä. Harrastus voi olla liikunnallinen tai luova. Mikäli avustuksella hankitaan välineistöä, tulee sen olla yleishyödyllisessä käytössä eli kaikkien kyläläisten vapaasti käytettävissä. Kurssin tai ohjauksen puolestaan tulee olla avoin kaikille halukkaille. Harrastuskeilun tulee olla kylässä uutta toimintaa, jo käynnissä olevaan tai toisen tahon järjestämään toimintaan ei myönnetä avustusta.

Kylän kehittämisen avustus on suunnattu kehittämisen suunnitteluun ja valmisteluun.

Avustusta voi käyttää erilaisiin tutustumismatkoihin, joilla haetaan ideoita oman kylän kehittämiseen toisaalta, hankevalmistelun kuluihin, mm. tarvittaviin piirustuksiin ja laskelmiin tai muihin asiantuntijuutta vaativiin tehtäviin. Myönnettävä tuki on 200–1 500 €.

Yhdessä pyydetty ja porukalla viljelty – kylien kokoiset ympäristöteot –hanke

Maaliskuussa on käynnistynyt omavaraisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvä hanke, jonka keskeisiä teemoja ovat ruoantuotannon omavaraisuuden lisääminen sekä vieraslajien torjunta ja pienet kyläympäristöteot Pohjois- ja Itä-Lapin alueella.

Hankkeen toimenpiteillä lisätään lasten, nuorten ja maaseudun asukkaiden tietämystä ja osaamista omavaraisuudesta viljelykokeiluin sekä luonnontuotteiden hyödyntämisestä marja-, sienija yrttiretkin. Hankkeeseen kuuluvat myös kalastus- ja metsästysretket sekä vieraseläinten torjunta. Näihin toimenpiteisiin etsitäänkin yhteistyötahoja paikallisista metsästysseuroista ja osakaskunnista.

Hanke järjestää kyläyhteisöille maisemakävelyitä, joissa tutustutaan vieraslajeihin ja niiden poistoon. Työpaja voi liittyä myös yhteisöviljelyyn, luonnontuotteiden keruuseen ja hyödyntämiseen tai vaikkapa pienpetoloukkujen tekoon.

Yhdessä pyydetty ja porukalla viljelty- hanke tarjoaa käytännön järjestelyavun ja tuo tarvittavat asiantuntijat kylätasolle. Kaikkien toimenpiteiden kantavana teemana on kulkea polku alusta loppuun eli saattaa tuotteet metsästä tai vedestä lautaselle saakka.

Webinaari: Jokaisen oikeudet ja villiyrtilit

26.5. klo 17.00–18.45 (Ilmoittautuminen 4.5.)
Tervetuloa mukaan webinaariin, jossa tarkastellaan jokaisen oikeuksia sekä luonnonantimien hyödyntämistä osana arkea ja omavaraisuutta.

Tulevia tapahtumia

Viljelywebinaarisarja käynnistyy toukokuussa. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin. Sarjassa tutustutaan pohjoisiin olosuhteisiin sopivaan viljelyyn ja saadaan käytännön vinkkejä viljelyn aloittamiseen. Aiheina ovat muun muassa sopivat lajikkeet, maatislajit sekä yhteisöviljelyn mahdollisuudet.

Etsimme erätaito- ja kalastuskokonaisuuksiin yhteistyöhön metsästysseuroja ja kala- ja vesiosakaskuntia. Haluaisitteko olla mukana siirtämässä erä-, metsästy- ja kalastusosaamista nuorille? – [Täytä lomake täältä](#)

Ota yhteyttä!

Sofia Ursin,
projektityöntekijä
sofia.ursin@pohjoislappi.fi,
044 4913527

Kyläväärtit kylien tueksi

Kyläväärtit-hankkeen tavoitteena on ollut edistää kylien suunnitelmallista, kestäväää ja kahdeksan vuodenajat huomioivaa kehittämistä. Hankkeen 4 Kyläväärtiä ovat toimineet eri puolilla toiminta- aluetta auttaen paikallisia kylätoimijoita kehittämistyössä ja eri rahoitusten hakemisessa, tarvittaessa myös yhdistystyössä sekä ovat kannustaneet kyliä nuorten osallistamiseen ja kuulemiseen.

Hankkeessa on järjestetty mm. kyläkohtaisia työpajoja, joiden tarkoituksena oli tunnistaa alueen erityiset kehittämistarpeet ja etsiä niihin ratkaisuja. Syksyllä 2025 hankkeessa rakennettiin kylille suunnattu turvallisuussuunnitelmapohja, jota testattiin yhdessä Pelkosenniemen kylien kanssa. Lisäksi hankkeessa tuotettiin Älykäs kyläsuunnitelmapohja ja laaja materiaalipankki kylien yhdistysten tueksi. Hanke päättyi 31.12.2025.

Hankkeen materiaalia:

[Hankkeen materiaalipankki](#)
[Kylien turvallisuussuunnitelmapohja](#)
[Kyläsuunnitelmapohja](#)
[Älykäs kyläsuunnitelmapohja](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

LEADER

Pohjoisin Lappi

Puhtaat poukamat ja raikkaat rannat -hanke

Pohjoisen vesistöjen tilassa näkyvät erityisesti vuosikymmenten metsätalousojitusten kuormitus, hajakuormitus asutuksesta ja maataloudesta sekä muu maankäyttö. Puhtaat poukamat ja raikkaat rannat -hanke tuo ruohonjuuritasolle tietoa vesistöjen ja valuma-alueiden tilasta sekä vesistö- ja kosteikkokunnostuksista ja niihin haettavista rahoitusmahdollisuuksista.

Toiminta perustuu kylätason tarpeisiin, ja hankkeessa järjestetään tilaisuuksia sekä tapahtumia yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten osakaskuntien ja kyläyhdistysten kanssa. Tavoitteena on innostaa aloittamaan kunnostustoimien valmistelu esiselvityksin, neuvonnalla ja muulla tuella erityisesti kylille tärkeissä vesistöissä. Hankkeessa tuetaan myös osakaskuntien hyvää hallintoa ja osakaskuntatoiminnan kehittämistä. Osakaskunnat ovat vesialueiden omistajina usein keskeisessä roolissa myös vesistökuunnostusten tekijöinä.

Hankkeessa on järjestetty useita vesistö- ja valuma-aluekuunnostukseen liittyviä tapahtumia ja tilaisuuksia eri kylissä, aloitettu kolme esiselvitystä eri järivistä, sovittu valuma-alueen kunnostustoimista kahden järven valumaalueelle, ja perustettu yksi vesistöyhdistys. Hanke on järjestänyt myös useampia maastotyöpajoja sekä opintoretkeä.

Puhtaat poukamat ja raikkaat rannat -yhteistyöhanke Lapin Kalatalouskeskuksen kanssa alkoi 1.1.2024 ja päättyy 31.12.2026. Hankkeen rahoittaja EU:n maaseuturahoituksen avulla on Leader Pohjoisin Lappi ry.

Hankkeen tulevat tapahtumat:

La 16.5. Sodankylä Järvikylien alue:
aktivointi ja innovaatiopäivä

La 27.6. Kemijärvi, Taivaantulien aukio;
Kalatapahtuma, Vesistö- ja kalastokunnostukset, kalastuksenvailvonta

La 18.7. Sodankylä Järvikylien alue;
aktivointi ja innovaatiopäivä 2

Su 19.7. Salla-päivä, Salla; Vesistö- ja kalastokunnostukset, kalastuksenvailvonta

La 1.8. Luusua, Kemijärvi, Kalatapahtuma, Niittonäytös, Vesistö- ja kalastokunnostukset, kalastuksenvailvonta

La 8.8. Kemijärvi, Pöyliöjärvi, Niittonäytös

Toukokuussa tulossa myös Pyydysrakentamisen kurssi, lisäksi järjestetään uudet kurssit elo- ja syyskuulla tarpeen mukaan.

Mikäli kyläalueenne, yhdistyksenne tai osakaskuntanne haluaa lähteä kunnostamaan lähivesistöä, tarjoamme tukea kesän 2026 ajan! Ole yhteydessä projektityöntekijä Kari Kivelään, p. 044 9018800 / kari.kivela@pohjoisinlappi.fi, niin aletaan hommiin!

Tutustu myös hankkeen osaja- ja materiaalipankkeihin täältä!

Kuulumisia Lapin Kalaleader-toiminnasta

Lapin Kalaleaderin uusissa hankkeissa innostetaan kalastuksen pariin ja kalan käyttöön, haetaan valtakunnallista näkyvyyttä Lapin kaupalliselle kalastukselle, edistetään kalastajien verkostoitumista ja tehdään kansainvälistäkin koulutusyhteistyötä Puolan kalatalousryhmän kanssa.

Kalaleader on rahoittanut kuluvalle ohjelmakaudella kaksitoista paikallisen kalatalouden kehittämishanketta. Tukea loppukaudelle on vielä jäljellä. Pyydysrakentamisen osajista on Lapissa kova puute. Kestäviä, huolellisesti valmistettuja pyydyksiä tarvitaan ja pyydysrakentamisen koulutushankkeelle olisi kysyntää.

Lapin mallikas toiminta kiinnostaa EU:n verkostossakin. Inarin Kalastajan matkassa -hanke valikoitui parhaisiin esimerkkeihin. FAMENET verkoston kuvausryhmä matkusti kevättalvella arktiseen Lappiin haastattelemaan ja videoimaan arktisten nuorten kalastajien toimintaa kalastuksen ja matkailun yhteistyöstä.

Kalatalousverkosto tiedottaa ajankohtaisia uutisia ja tapahtumia:

kalatalousverkosto.fi

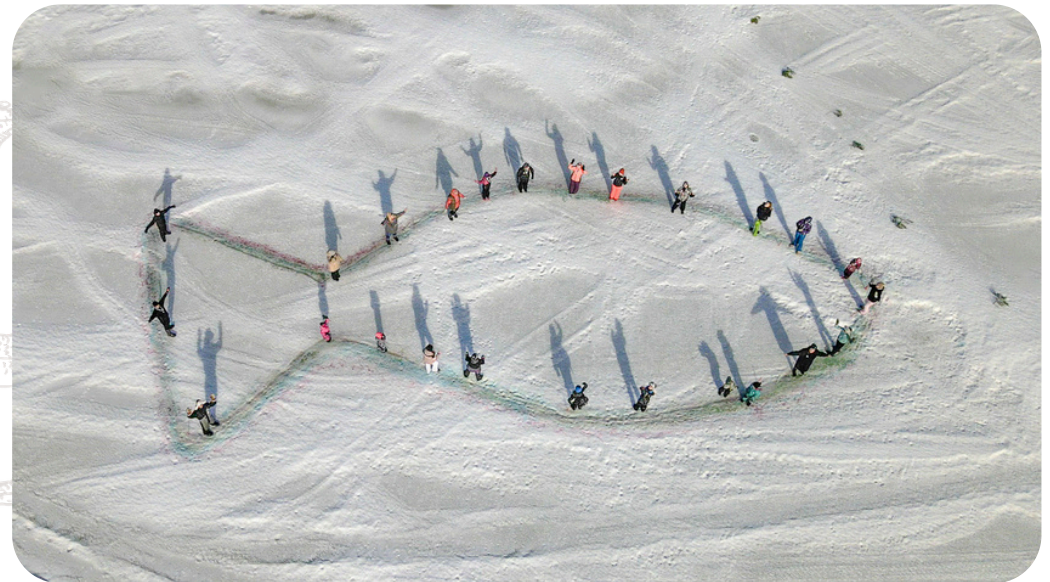
Ohjeita tuen hakijalle ja rahoitettuja hankkeita:

[Euroopan meri- kalatalous ja vesiviljelyrahasto 2021-2027](#)

Maa- ja metsätalousministeriön myöntämästä rahoituskehyksestä paikallisiin kehittämishankkeisiin vuosille 2022–2027 on sidottuna noin 90 %. Kalaleader-jaosto ohjaa toimintaa ja antaa hankkeista lausunnon. Uusia ketteriä hankkeita otetaan vastaan mielellään erityisesti uusilta hakijatahoilta!

Oletko jo tutustunut Kansallisen kalatalousverkoston sivustoon? Verkosto kokoaa yhteen monipuolisesti kalatalouden toimijoita. Kalaleaderit päivittävät sivustolle ajankohtaisia aiheita ja tapahtumia ja järjestävät avoimia infotilaisuuksia verkossa. Kalatalousverkoston toiminnan rahoittaa MMM/EMKVR tekninen tuki.

Kalaleader ideoi kanssanne paikallisen kehittämisen tarpeissa, opastaa kalastuksen aloittamiseen liittyvissä asioissa ja kalatalouden EMKVR-tukiasioissa. Ota kala-asioissa yhteyttä aktiivaattori Marjaana Aarnioon 040 704 6094 tai marjaana.aarnio@pohjoisinlappi.fi.

Ympäristötaidetta koululaisten kalapäivässä Syväjärvellä. Järvikylien kalatapahtumat -hanke, kuvaaja Jukka Tarkiainen

Puola-Suomi yhteistyöstä elinvoimaa kalatalouteen -hanke, tuttavallisemmin PUSU

Lapin Kalaleaderin rahoittama PUSU-hanke tuo kansainvälistä toimintaa Lappiin. Kumppanuushanke on suunniteltu Puolan Masurian kalatalousryhmän kanssa.

Masurian tavoittena on kehittää vähempiarvoisten kalojen pyyntiä ja kalajalosteiden valmistusta. PUSU organisoii koulutusviikon puolalaisille kalastajille Lapissa. Ryhmä Lapin kalastajia hakee kehittämisideoita Puolan kalastajien monimuotoisista elinkeinoista.

PUSU-hanketta hallinnoi Leader Pohjoisin Lappi ry (16.2.-31.12.2026). Puolan vastinhankkeen Viable Fishery hankepäättöstä odotetaan kesään mennessä.

Laatukalaa Lapista – tuottajat tutuksi

Lapin kalatalous on kehittynyt hyvin viime vuosien aikana ja lappilaisen kalan tuotantoon liittyy osaamista, vastuullisuutta ja tasokasta infrastruktuuria. Laatukalaa Lapista – tuottajat tutuksi -hankkeen tavoitteena on kalastuselinkeinojen kannattavuuden parantaminen ja kehittäminen. Yhtenäisen ja toimivan viestinnän sekä verkostoitumistilaisuuksien avulla tiivistetään kalatalousyrittäjien yhteistyötä ja siten parannetaan kalastuselinkeinojen kannattavuutta ja kehittämistä.

Toteuttamisessa pääpaino on laadukkaiden videoiden tuottamisessa, brändiviestin levittämisessä digitaalisiin kanaviin sekä kalastajien valmiuksien parantaminen media- ja markkinointiviestinnässä. Laatukalaa Lapista -hankkeen etenemistä voit seurata sosiaalisessa mediassa.

Laatukalaa Lapista – tuottajat tutuksi on EMKVR-rahoitteinen hanke, jota toteutetaan Lapin Kalaleaderin toiminta-alueella Inarin, Kemijärven, Pellon ja Sodankylän kunnissa. Hankkeen toteutusaika on 1.2.2026 – 30.9.2027.

Oletko ammattikalastaja Lapin kalaleader alueella ja tarvitset tukea viestinnässä? Ota yhteyttä projektityöntekijään:
Katariina Guttorm 044 493 1596 /
katariina.guttorm@pohjoisinlappi.fi

Ota seurantaan hankkeen
somekanavat:

[Laatukalaa Lapista –
tuottajat tutuksi](#)

[Laatukalaa Lapista](#)

[laatukalaalapista](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohjoisin Lappi

Porisevat porstuat ja pohjoiset kulttuurimaisemat –hanke elävöittää Lapin kulttuuriympäristöä

Kulunut vuosi hankkeessa on ollut toimintaa täynnä. Etenkin kesä oli kiireistä aikaa: toukokuussa kunnostettiin Sinetän kylätalon ikkunoita kurssilla ja suunniteltiin kesän maisemanhoitotöitä Ylitorniolla ja Kemijärvellä. Kesäkuussa kartoitettiin paikallismuseopilottikohteiden rakennusten vaurioita ja laadittiin kunnostussuunnitelmia arkkitehti- ja restaurointialan opiskelijoiden toimesta Kolarissa ja Posiolla. Posion kotiseutumuseolla kunnostettiin lisäksi museon kalaitan pärekatto.

Heinäkuussa järjestettiin kolme perinnebiotooppipäivää Inarissa, Sodankylässä sekä Keminmaassa, opeteltiin ikkunankunnostusta Rovaniemellä ja punamullan keittoa Savukoskella ja tarinoitiin muistelutilaisuuksissa Posion Lohirannalla sekä Kolarin Sieppijärvellä Paulaharju-tapahtumaviikon yhteydessä. Lisäksi kolmessa paikallismuseokohteessa oli töissä yhteensä neljä reipasta kesätyöntekijää, jotka mm. tekivät somesisältöä museoista, luettelivat esineistöä, osallistuivat tapahtumien toteutukseen, ideoivat uusia sisältöjä ja aktiviteetteja museoille sekä opastivat museovieraita.

Elo-syyskuussa järjestettiin kaksi perinnetaitojen työpajaa opiskelijoille: Ylitornion Lohijärvellä kunnostettiin kesänavetan pärekattoa ja Kittilän Pahtavaarassa opeteltiin hirsirakennuksen kengitystä erämaisissa olosuhteissa. Hirsisalvoksiin perehdyttiin kaikille avoimessa työpajassa Rovaniemellä. Ylä-Lapissa Utsjoen kirkkotuvilla talkoitiin ympäristönhoidon parissa sekä toteutettiin kaksi muistelukävelyä. Suurta kiinnostusta herätti myös Pelkosenniemen kulttuuriympäristöpäivä.

Hankkeen henkilöstö:

Projektipäällikkö Isa Tuuri, 040 826 6620 isa.tuuri@pohjoisinlappi.fi
 Projektityöntekijä Pinja Hannula, 044 491 3522 pinja.hannula@pohjoisinlappi.fi
 Maisemanhoidon asiantuntija Annika Kostamo 040 134 9940 annika.kostamo@pohjoisinlappi.fi

Yhteensä vuoden 2025 aikana järjestettiin 30 tapahtumaa, joihin osallistui 541 henkilöä. Lisäksi hanketta esiteltiin yhdeksässä muiden järjestämässä tilaisuudessa.

Hankkeessa on toteutettu kaksi videota paikallismuseoiden merkityksestä ja kehittämisestä sekä Sompion ja Keminkylän historiallisia museokohteita yhdistävän reittikokonaisuuden kehittämisestä.

Alaponkun ja Tarkkalan erämaatiloja, Saarivaaran poroerotuspaikkaa ja Kotiseututalo Puistolaa yhdistävän reittikokonaisuuden sisältöä on koottu ja konseptoitu yhteistyössä Savukosken kunnan kanssa sekä hankkeen toimeksiantamana pro gradu -työnä, jossa tarkastellaan kohteita yhdistäviä teemoja. Reittikokonaisuutta pilotoitiin syksyllä 2025 järjestetyllä retkellä, jolta kerättiin osallistujapalautetta ja kehittämisideoita. Kierros tarjoaa kävijöille kattavan kuvan alueen 1900-luvun alkupuolen kulttuuri- ja elinkeinohistoriasta. Maaliskuussa 2026 aloitettiin museokierroksen tuotteistamisprosessi. Reitin avajaisia vietetään heinäkuun toisella viikolla, jolloin kaikissa kohteissa on ohjelmaa.

Kestävä pohjoinen yrittäjyys -hanke, tuttavallisemmin KÄPY

Kestävä pohjoinen yrittäjyys – KÄPY-hanke käynnistyi 1.2.2026. Hankkeen rahoittaa Lapin liitto Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoituksella. Hankkeessa aloitti projektityöntekijänä tradenomi Santeri Lintula helmikuussa 2026, minkä jälkeen toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus on käynnistetty.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Itä- ja Pohjois-Lapin mikroyritysten sopeutumiskykyä ja ympärivuotisuutta muuttuvassa pohjoisessa toimintaympäristössä järjestämällä vastuullisuuteen ja kestävään liiketoimintaan liittyviä tilaisuuksia ja työpajoja. Tämän lisäksi hankkeessa kehitetään viisi toimialakohtaista kestävä liiketoiminnan suunnitelmapohjaa yhteistyössä yrittäjien ja asiantuntijoiden kanssa, joissa vastuullisuuden eri osa-alueet on huomioitu yritystoiminnan suunnittelun eri vaiheissa. Hankkeessa on aloitettu vuorovaikutteinen työskentely eri sidosryhmien kanssa, ja hankkeen teemat ovat herättäneet kiinnostusta alueella.

Kevään aikana on edetty kestävien liiketoimintasuunnitelmapohjien (KLTS)

prosessin kehittämisessä: prosessi on määritelty ja asiantuntijapalveluiden kilpailutus toteutettu. Hankkeessa on järjestetty etätilaisuus matkailupalveluiden ekologisista vaikutuksista, ja tulevana tilaisuuksina järjestetään etätilaisuus matkailupalveluiden sosiaalisista vaikutuksista, koneyrittäjien ennallistamistilaisuus Kemijärvellä ja vastuullisuusviestintään keskittyvä tilaisuus Inarissa. Hankkeen ohjausryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran 11.5.2026.

Hankkeen kohderyhmänä ovat alle viiden henkilötyövuoden mikroyritykset eri toimialoilta, kuten matkailu, biotalous, käsityö- ja luovat alat ja lähipalvelut. Hankkeen toteutusaika on 1.2.2026–31.1.2028.

LAPIN LIITTO

Euroopan unionin osarahoittama

Kuvat: Janne Jakola

Hankkeen toimeksiantamassa diplomityössä arkkitehtiopiskelija Vilja Kinnunen tutki ja inventoi Eteläisen Lapin vanhoja vesimyllyjä. Lopputuloksena syntyi kattava katsaus vesimyllyjen ja myllykulttuurin historiaan, erilaisiin myllytyyppeihin sekä Rovaniemen, Posion ja Ranuan alueella säilyneisiin myllyrakennuksiin.

Hankkeen toteutusajan loppu 31.7. lähestyy, mutta ohjelmassa on vielä tapahtumia ja julkaisuja. Toukokuussa perehdytään Sodankylän ja Sallan kulttuuriympäristöihin asiantuntijoiden johdolla: 11.5. Salmivaaran kylätalolla ja 13.5. Kelujärven kylätalolla. Hankkeessa koottu opas aineettoman kulttuuriperinnön tallentamiseen julkaistaan alkukesällä sekä digi- että painettuna versiona. Kesän aikana julkaistaan myös mielenkiintoinen podcast-sarja, jossa tuodaan esiin hankkeen aikana kerättyä muistitietoa ja tarinoita kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kohteista.

Ota seurantaan hankkeen somekanavat:

[Porisevat porstuat ja pohjoiset kulttuurimaisemat](#)

facebook.com/porisevatporstuat

[porisevatporstuat](#)

Meillä on rahoitusta ihmisten kokoisille ideoille.

Ollaan yhteydessä!

Johanna Mikkola
toiminnanjohtaja
johanna.mikkola@pohjoisinlappi.fi
040 760 4108

Annika Kostamo
kehittämispäällikkö
annika.kostamo@pohjoisinlappi.fi
040 134 9940

Wilma Jokinen
hallintokoordinaattori
wilma.jokinen@pohjoisinlappi.fi
040 708 0452

Santeri Lintula
Projektityöntekijä, KÄPY-hanke
santeri.lintula@pohjoisinlappi.fi
044 745 5577

Isa Tuuri
projektipäällikkö, Porisevat
porstuat ja pohjoiset
kulttuurimaisemat -hanke
isa.tuuri@pohjoisinlappi.fi
040 826 6620

Pinja Hannula
projektityöntekijä, Porisevat
porstuat ja pohjoiset
kulttuurimaisemat -hanke
pinja.hannula@pohjoisinlappi.fi
044 491 3522

Sofia Ursin
projektityöntekijä, Yhdessä
pyydetty ja porukalla viljelty -
hanke
sofia.ursin@pohjoisinlappi.fi
044 4913527

Kari Kivelä
Projektityöntekijä, Puhtaat
poukamat ja raikkaat rannat -
hanke
kari.kivela@pohjoisinlappi.fi
044 901 8800

Marjaana Aarnio
aktivaattori, Lapin KalaLeader
marjaana.aarnio@pohjoisinlappi.fi
040 704 6094

Katariina Guttorm
projektityöntekijä, LaatuKalaa
Lapista - tuottajat tutuiksi -hanke
katariina.guttorm@pohjoisinlappi.fi
0444931596

Ota seurantaan Leaderin
kaikki kanavat:

<https://pohjoisinlappi.fi/>

[Leader Pohjoisin Lappi](#)

[leaderpohjoisinlappi](#)

[Youtube - Leader Pohjoisin Lappi](#)

LEADER

Pohjoisin Lappi

Euroopan unionin
osarahoittama